

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Кваліфікаційна робота

бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: Українська бібліотечна асоціація: основні напрямки функціонування

Виконала: здобувач 4 курсу
денного відділення, спеціальності
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа
напряму підготовки
«Бібліотечно-інформаційна діяльність»
Роменська Я. С.

(прізвище та ініціали)

Керівник: Сафонова Т. А., кандидат наук
із соціальних комунікацій

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент: Осіпова Т. І., директор
публічної бібліотеки Лиманської ОТГ

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Харків – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ ЯК ПІДГРУНТЯ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.....	6
1.1. Історія створення Української бібліотечної асоціації в контексті формування бібліотечних асоціацій у світі та в Україні	6
1.2 Основні напрями діяльності Української бібліотечної асоціації.....	11
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ.....	19
2.1. Створення інноваційних просторів бібліотек в рамках сучасної проєктної діяльності Української бібліотечної асоціації	19
2.2. Реалізація співпраці Української бібліотечної асоціації та публічної бібліотеки Лиманської об'єднаної територіальної громади на прикладі останніх проєктів та конкурсів.....	26
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35
ДОДАТКИ.....	39

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах глобальної інформатизації соціальне значення бібліотек та інформаційних установ продовжує зростати. Водночас, з одного боку, розвиток інформаційних технологій та Інтернет-ресурсів, з іншого боку, постійні економічні та політичні проблеми країни призвели до зменшення підтримки державою бібліотечної галузі. Тож без належної фінансової бази бібліотеки не змогли своєчасно адаптуватися до нових інформаційних потреб користувачів, через що зменшилася соціальна вага бібліотечних установ. Відновлення публічного авторитету бібліотеки, ефективне використання їх потенціалу людиною, суспільством та країною – мета Всеукраїнської громадської організації «Українська бібліотечна асоціація» (УБА), яка об'єднує осіб, професійно пов'язаних з бібліотечною, бібліографічною та інформаційною діяльністю (на добровільних засадах), які зацікавлені у власному розвитку на основі спільних інтересів.

Об'єктом дипломної роботи є Українська бібліотечна асоціація.

Предметом дослідження є діяльність та основні напрями функціонування Української бібліотечної асоціації.

Мета дослідження: розкрити основні напрями діяльності Української бібліотечної асоціації як потужного осередку з розвитку бібліотечної справи.

Завдання дослідження:

1. Дослідити специфіку зародження та створення Української бібліотечної асоціації.
2. Розкрити основні напрями функціонування Української бібліотечної асоціації.
3. Описати проєктну діяльність Української бібліотечної асоціації як складову розвитку бібліотечної справи.
4. Дослідити співпрацю публічної бібліотеки Лиманської об'єднаної територіальної громади з Українською бібліотечною асоціацією.

Для вирішення поставлених завдань використовувався комплекс підходів та методів дослідження. Загальнонаукові методи, такі як синтез, аналіз та порівняння використовувалися на етапі вивчення наукової літератури з метою опрацювання теоретичних основ з теми дипломного дослідження. За допомогою логіко-семантичного методу досліджувався понятійний апарат, що був представлений у роботі, а також було визначені поняття на основі аналізу їх ознак. Порівняльний метод надав можливості порівняти погляди різних науковців на основні поняття, що аналізуються в дослідженні. Завдяки статистичному методу було надано характеристику певних статистичних даних у дослідженні. Узагальнення та логічний метод використовувалися під час формування висновків до дипломної роботи.

Огляд літератури. Аналізуючи наукові публікації з теми діяльності бібліотечних громадських організацій, зокрема Української бібліотечної асоціації, серед вітчизняних науковців варто особливо відзначити праці О. В. Воскобойнікової-Гузєвої, В. В. Загуменної, О. О. Лапської та В. С. Пашкової, яка досліджувала роль бібліотечних асоціацій та розглядала їх діяльність як добровільних громадських організацій, що сприяють розвитку бібліотечної справи і вдосконаленню бібліотечно-інформаційного обслуговування. Автор вважає, що «бібліотечні асоціації – це важливий громадський орган управління, що існував і продовжує існувати паралельно з адміністративними структурами в соціальному інституті бібліотечної справи до сьогодні, коли вони набувають значення центрів розповсюдження, впровадження і освоєння результатів наукових досліджень, сучасних інформаційно-бібліотечних технологій і прогресивного досвіду» [14].

Інший автор, О. В. Воскобойнікова-Гузєва представляє громадські організації як «один із найпоширеніших та результативних видів партнерства з бібліотеками, що забезпечує розширення міжнародного бібліотечного співробітництва з метою обміну досвідом та реалізації конкретних програм і проєктів» [5]. Питанню бібліотечної адвокації присвячено праці В. В. Загуменної [3], Л. Пугач [21], В. С. Пашкової [17] та ін.

Зважаючи на значення міжнародного напрямку діяльності УБА для встановлення нових професійних зв'язків і реалізації міжнародних проєктів у галузі бібліотечної справи, стало логічним вивчення цього аспекту діяльності асоціації. Питання міжнародного співробітництва УБА розкриваються в публікаціях А. О. Мотько [10, 11, 12], В. С. Пашкової [16], О. О. Лапської [5] та ін.

Аналіз наукових поглядів фахівців на окремі напрями діяльності Української бібліотечної асоціації виявив, що асоціація не перший рік спрямовує свої сили на найважливіші питання з розвитку бібліотечної справи та бібліотечної професії в Україні за рахунок обміну досвідом як з вітчизняними, так і зарубіжними фахівцями. Саме ця підтримка з боку УБА дає можливість бібліотечним працівникам ефективно налагоджувати свою роботу для залучення сучасних користувачів у бібліотеки.

Структура дипломної роботи: вступ, 2 розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1 ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ ЯК ПІДГРУНТЯ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

1.1 Історія створення Української бібліотечної асоціації в контексті формування бібліотечних асоціацій у світі та в Україні

Бібліотечна асоціація – добровільне професійне громадське об'єднання бібліотекарів, завданнями якого є:

- Вдосконалення бібліотечно-інформаційного обслуговування суспільства;
- Розвиток бібліотечної справи, підвищення престижу та значущості бібліотек;
- Проведення наукових досліджень, їх впровадження в роботу бібліотек;
- Освоєння сучасних інформаційних технологій та передового досвіду;
- Формування професійної свідомості у бібліотекарів;
- Адвокація бібліотек.

В кінці XIX століття склалися певні передумови для появи професійних об'єднань бібліотекарів: покращення якості бібліотечного обслуговування, утвердження бібліотечної професії, розвитку бібліотеки як соціокультурного центру. Створення в 1876 році першої Американської бібліотечної асоціації сприяло перетворенню непрофесійного заняття на визнану професію – бібліотекаря. Слідом створюються асоціації і в усьому світі: Великобританії (1877 р.), Японії (1892 р.), Німеччині (1900 р.), Франції (1906 р.) і т. д.

Міжнародна співпраця національних асоціацій країн, проведення низки спільних проєктів, конференцій створили позитивні умови для створення Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій і установ (ІФЛА). На сьогодні ця міжнародна організація включає в себе більше 1700 членів зі 150 країн світу. Головними цілями є: стандартизація бібліотечних послуг та інформації; підвищення цінності бібліотек; адвокація бібліотек.

На початку XX ст. в Україні з національно-культурним відродженням та створенням української держави почала функціонувати перша національна

бібліотечна асоціація. Але революція 1917-1918 рр. та політичні умови призвели до припинення діяльності асоціації.

Зі створенням СРСР почали з'являтися і об'єднання працівників бібліотек певного регіону (міста, області), що піклувалися переважно підготовкою та перепідготовкою бібліотечних працівників, політпросвітницькою роботою. За підтримки Головного політико-освітнього комітету (Головполітосвіти) Наркомату освіти УСРР (Наркомосу) почали масово виникати бібліотечні об'єднання.

«Положення про об'єднання бібліотечних працівників на місцях» (1922 р.) зобов'язувало кожного працівника бібліотек всіх видів і типів стати обов'язковим членом об'єднання. Робота секцій у бібліотечних об'єднаннях здійснювалася у трьох напрямках: за об'єктом праці (наприклад, секції з методики роботи, з роботи самоосвіти, з пересувної роботи та ін.), за характером праці або типом бібліотек (секція наукових бібліотек, секція сільських бібліотек та ін.), за національною ознакою (секція українська, німецька та ін.). Нагальні питання, які хвилювали більшість членів об'єднання, вирішувалися на щомісячних загальних зборах.

В Україні найбільшими були в Харкові, Одесі та Києві. Найбільшу координаційну роботу бібліотек в Україні здійснювали Київське та Одеське бібліотечні об'єднання. Київське бібліотечне об'єднання, створене в 1924 році, направляло свою діяльність на розробку методики та вивчення стану бібліотечної роботи, підвищення кваліфікації працівників, проведення дослідів в галузі бібліотекознавства тощо.

Але бібліотечні об'єднання створювалися, у першу чергу, на допомогу органам політосвіти, що значно звужувало коло повноважень цих об'єднань. Радянська влада жорстко регулювала їхню діяльність і скеровувала в напрямках підготовки та перепідготовки кадрів, пропаганда політосвіти, надання методичної допомоги та не допускала до захисту економічних та юридичних прав бібліотекарів. Вітчизняні бібліотекознавці, визнаючи суперечливе становище бібліотечних об'єднань, намагалися переформатувати їх у

бібліотечні асоціації. Проте управлінські органи в 1927 році прийняли резолюцію про ліквідацію бібліотечних об'єднань та створення бібліотечних рад, що виконували чіткі функції: методична робота та підвищення кваліфікації бібліотекарів, обмеживши цим права і свободи бібліотечної діяльності. На кінець 1930 рр. більшість бібліотечних об'єднань припинили своє існування.

Протягом 1920-1991 рр. громадський бібліотечний рух в українських бібліотеках занепадає, адже ідеологізація та політизація бібліотечної справи перетворила їх на політосвітні заклади. Ідеологічний вплив, жорстка цензура та цілеспрямовані директиви радянської влади здійснювали перехід від демократичної соціально-професійної діяльності до централізації управління та уніфікації методів і форм праці.

Розпад СРСР, проголошення незалежності України, національне відродження та демократизація суспільства активувало бібліотечний рух в багатьох містах України. Бібліотекарі бачили потребу у створенні нової концепції розвитку бібліотечної галузі на всіх рівнях та нагальну необхідність створення нової асоціації як потужного осередку з розвитку бібліотечної справи.

Тож під час установчої конференції в Києві 30 січня – 1 лютого 1995 року групою фахівців було створено УБА, де ініціаторами були: «декан факультету бібліотечно-інформаційних систем Київського державного інституту культури В. Бабич, генеральний директор Національної парламентської бібліотеки України А. Корнієнко, начальник відділу бібліотек Міністерства культури і мистецтв України В. Навроцька, доцент Київського державного інституту культури В. Пашкова, директор Центральної освітянської бібліотеки П. Рогова, старший викладач Київського державного інституту культури Я. Сошинська та ін.» [13]. А 1 серпня 1995 року УБА була зареєстрована в Міністерстві юстиції України.

УБА об'єднує на добровільних засадах громадян України, іноземних та осіб без громадянства, котрі пов'язані з бібліотечною, бібліографічною та інформаційною діяльністю та зацікавлені в їх розвитку на основі спільних

інтересів. Асоціація захищає інтелектуальну свободу, допомагає реалізації прав громадян на вільний доступ до інформації, а також дбає про зростання обізнаності громадян з цих питань. «Метою її діяльності є всебічне сприяння розвитку бібліотечної справи в Україні і забезпеченню реалізації права користувачів бібліотечних послуг на якісне і своєчасне бібліотечне та інформаційно-бібліографічне обслуговування, а також захист соціальних та інших спільних інтересів членів Асоціації» [2].

На початку роботи УБА були сформовані такі секції:

- «секція «Комплектування і зберігання бібліотечних фондів»;
- секція сучасних інформаційно-бібліотечних технологій ;
- бібліографічна секція;
- секція безперервної бібліотечно-інформаційної освіти;
- секція соціології та психології бібліотечної справи;
- секція працівників публічних бібліотек;
- секція працівників дитячих бібліотек;
- секція працівників медичних бібліотек;
- секція працівників сільськогосподарських бібліотек;
- секція працівників бібліотек вищих учбових закладів;
- секція працівників освітянських бібліотек» [13].

Створені секції охоплювали не лише проблемні напрями бібліотечної роботи (комплектування фонду, бібліотечне законодавство, безперервна освіта тощо), а й функціонування бібліотек різних типів і видів (публічні, дитячі бібліотеки тощо), що призвело до розширення УБА на всій території України – створення регіональних відділень. Як національна бібліотечна асоціація є членом [Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ](#) (ІФЛА).

Зміна пріоритетів, умов і потреб вимагала створення нових секцій, в той же час інші – припиняли свою діяльність. На початок 2021 року УБА складається з восьми секцій та чотирьох робочих груп, серед яких різні групи бібліотек, їх працівники, секції з бібліотечно-інформаційної освіти, молодіжна

секція УБА, робоча група УБА з RDA («Нові правила каталогізації для цифрового середовища») та інші.

1 березня 1998 року організація ввійшла в безмежні простори Інтернету, створивши офіційний сайт Української бібліотечної асоціації.

На допомогу бібліотекарям з 1995 року УБА проводить семінари, конференції, тренінги. Серед них: Листопадова конференція Асоціації; Львівський міжнародний бібліотечний форум, Молодіжні школи та Літні школи з адвокації.

Для підвищення кваліфікації бібліотекарів був заснований у 2000 р. Центр безперервної інформаційно-бібліотечної освіти спільно з Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв.

Розмах співробітництва УБА вражає: як в рамках країни (державні установи, громадські та благодійні організації, фонди та окремі зацікавлені громадяни), так і за її межами (Фонд «Відродження» (Київ), Інститут Відкритого Суспільства (Будапешт), Британської Ради в Україні, Goethe-Institute в Україні, Посольство США в Україні, Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX), програми «Технології інформаційного суспільства», Еразмус+ спільно з Європейською Комісією, програма ІФЛА «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій» за підтримки Фондації Білла та Мелінди Гейтс, Проєкту Міжнародної адвокації ІФЛА (2017р.). Значущим досягненням для розвитку бібліотек стала реалізація програми «Бібліоміст», що адмініструвалася IREX і була частиною ініціативи «Глобальні бібліотеки» за фінансування Фондації Білла та Мелінди Гейтс та підтримки Агенства США з міжнародного розвитку (USAID). Результатом такої співпраці стала комп'ютеризація та підключення до мережі Інтернет більше ніж 1800 українських бібліотек, а тисячі бібліотечних фахівців мали змогу пройти навчання.

З 2009 року в рамках проєкту «Інформація органів влади для громадян у бібліотеці: пошук, доступ, консультування» при підтримці Програми сприяння Парламенту II в майже 1000 бібліотеках були створені Пункти доступу

громадян до офіційної інформації, що дало змогу користувачам певної книгозбірні ознайомитися з законодавчою базою країни, отримати інформацію про державні установи, політичні партії тощо.

Війна на Сході України переорієнтувала увагу на стан бібліотек цього регіону. Завдяки УБА поповнюються фонди бібліотек Донецької та Луганської областей, оформлено передплату україномовних періодичних видань, проведені курси підвищення кваліфікації працівників.

Асоціація приділяє увагу і громадам у невеличких містах, запроваджуючи проєкт «Містки громадської активності» при фінансуванні Європейського Союзу спільно з ГО «Центр культурного менеджменту» (Львів), Благодійним фондом «Помагаєм» (Дніпро) та Фондом розвитку інформаційного суспільства (Варшава).

У 2016 р. секцією університетських бібліотек УБА було запроваджено сумісний проєкт між бібліотеками вищих навчальних закладів і бібліотеками академій наук «БібліоСинергія: Підтримка наукових досліджень», який спрямовано на «створення професійного середовища для спілкування однодумців та втілення нових практик щодо підтримання наукових досліджень» [2]. В рамках цього проєкту також було створено відкритий онлайн-ресурс (сайт) «БібліоСинергія».

1.2 Основні напрями діяльності Української бібліотечної асоціації

Українська бібліотечна асоціація розглядає себе як лідера у захисті прав громадян України на доступ до усіх накопичених знань та інформації, права на свободу вираження поглядів у розвитку інформаційного суспільства, що засноване на знанні.

Також сприяє підвищенню обізнаності громадськості про роль бібліотеки як чинника розвитку громадянського суспільства, демократії, культури, науки, безперервної освіти населення, їх інформаційно-технологічної освіченості, інформаційного та культурного центру.

УБА допомагає розвинути професію бібліотекаря в бібліотечно-інформаційній галузі в Україні, а також надає можливість удосконалення професіональності бібліотечно-інформаційного персоналу. Асоціація діє на основі таких концептуальних принципів:

- гарантування інтелектуальної свободи та прихильності до демократичних ідеалів;
- максимальна орієнтація на користувача;
- допомога нації в просвітництві та освіченості;
- безперервність освіти, постійний професійний розвиток; співпраця, партнерство; відкритість, прозорість та підзвітність.

Виходячи з цих принципів та Стратегії Української бібліотечної асоціації на 2019-2021 роки (Затверджена Конференцією Української бібліотечної асоціації 22 листопада 2018р.) можна виділити стратегічні напрямки діяльності УБА:

1. Розвиток галузі в цілому. Сучасний стан бібліотечної галузі, проблеми роботи бібліотек (фінансування, комплектування, умови роботи тощо), світові тенденції обумовлюють створення та впровадження певних напрямів щодо розвитку бібліотечної справи в Україні. Одну з головних ролей в цьому процесі відіграє саме УБА. Виходячи з самої місії діяльності УБА, всі її сили та намагання покладені на розвиток та осучаснення бібліотечної галузі. На протязі всього часу існування УБА активно приймала участь у створенні законодавчої та нормативної бази для бібліотек, стала ініціатором і розробником Стратегії розвитку бібліотечної справи до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року (№ 219-р.), створила потужну та впливову адвокаційну базу задля захисту інтересів бібліотек, співпрацювала з багатьма національними та міжнародними організаціями, брала участь та організовувала проєкти для бібліотек.

В 2021 році УБА поставила перед собою низку важливим завдань щодо розвитку бібліотечної справи в Україні, а саме:

- Впровадити інноваційні моделі діяльності бібліотек;
- Брати участь у комісіях та робочих групах з питань розвитку інформаційно- бібліотечної галузі, освіти, науки та культури;
- Брати участь у національних проєктах «Дія. Цифрова освіта», «Дія. Державні послуги онлайн», «Взаємодія»;
- Здійснювати заходи з розвитку культури академічної доброчесності у суспільстві;
- Організувати та координувати проведення заходів до Міжнародного Тижня Відкритого Доступу 2021;
- Вести групу «Стратегії розвитку бібліотек» в соціальній мережі Фейсбук;
- Провести XII Львівський міжнародний бібліотечний форум;
- Взяти участь у проведенні XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотека і книга в контексті часу»;
- Провести всеукраїнський конкурс для визначення кращої бібліотеки-хабу цифрової освіти.

2. Розвинути професійні компетентності бібліотекарів через розбудову безперервної освіти. Жодна галузь не буде розвиватись без досвідченого кадрового потенціалу, що постійно покращує свої знання та вміння. Саме тому в 2000 році УБА відкрила Центр безперервної інформаційно-бібліотечної освіти спільно з Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв.

За проєктом Української бібліотечної асоціації та фінансової підтримки програми «Глобальні бібліотеки» фундації Білла і Мелінди Гейтс, котра адмініструється в рамках програми «Бібліоміст», в Інституті післядипломної освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв створено Головний тренінговий центр для бібліотекарів (ГТЦ).

Цей центр має на меті формування системного та сприятливого інформаційно-освітнього середовища, а також є головним джерелом систематичної та допоміжної інформації для сприяння підготовки бібліотекарів та надання додаткових можливостей для навчання.

ГТЦ ставить перед собою важливі завдання. По-перше, це розроблення навчального матеріалу та підготовка навчальних програм для бібліотекарів, а саме підвищення кваліфікації; Далі, за спеціальними програмами, йде підготовка курсів дистанційного навчання; також можна вділити організацію навчальних курсів для регіональних навчальних центрів в рамках програми «Бібліоміст»; керівників регіональних бібліотек; викладачів циклових комісій бібліотечних дисциплін училищ культури і мистецтв, керівників регіональних тренінгових центрів. І насамкінець – організація навчальних курсів, для підвищення кваліфікації бібліотекарів м. Києва та Київської області.

Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників є важливим напрямом розвитку бібліотеки, і тому у ГТЦ було створено навчальні програми за такою проблематикою:

- «Основи комп'ютерної грамотності. Основи роботи в Інтернеті для бібліотечних працівників;
- Нова бібліотечна послуга: використання інформаційних технологій та Інтернету в бібліотеці;
- Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проєктного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек;
- Інтелектуальна свобода та місія бібліотеки;
- Адвокація: представлення інтересів бібліотек;
- Технології Веб 2.0 для бібліотек і користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища;
- Організація доступу до інформації органів державної влади України в бібліотеці» [25].

3. Адвокаційна діяльність. «Адвокація – це важливий напрям діяльності Української бібліотечної асоціації. Вона завжди приділяла увагу формуванню іміджу бібліотеки в суспільстві, підвищенню престижу бібліотечної професії та захищала права бібліотекарів і читачів. Серед головних завдань УБА є привернення уваги суспільства до бібліотек, покращення співпраці з органами влади та громадянським суспільством з метою

забезпечення впливу на бібліотечну політику, процеси законодавчо-нормативного урегулювання та ухвалення управлінських рішень на загальнодержавному й місцевому рівнях. Ці питання розглядаються в щоквартальному бюлетені УБА «БібліоТека», де описані практична адвокаційна робота та організаційний розвиток УБА з відповідними рекламно-інформаційними та PR-заходами. Яскравим прикладом бібліотечної адвокації є Всеукраїнська літня школа адвокації для бібліотекарів, яка кожного року організовує УБА. Школа навчає бібліотечних фахівців співпрацювати з органами влади, надає доступну інформацію з теорії маркетингових дій, можливостей відстоювати свої ідеї та допомагає підвищувати фаховий рівень з адвокації бібліотекарів і партнерів бібліотек» [21].

УБА робить акцент на тому, що, маючи потужний потенціал для консолідації суспільства, бібліотеки орієнтують його на просування європейських цінностей, інтеграції нашої держави до співпраці з Європою, рівний доступ до інформації, знань та культурної спадщини.

За нинішніх умов економічної, організаційної, соціальної, та психологічної кризи в країні, українська бібліотека має стати об'єднуючою ланкою між громадою, урядом, бізнесом, що сприяє стабілізації суспільства, реалізації взаємовідносин, досягненню розуміння та стабілізації суспільства. «Дотримання цього перспективного курсу сприяє пропаганді національних бібліотек, стимулювати увагу уряду та громадськості до них структури, що захищають інтереси установ, їх співробітників та користувачів» [3].

Адвокація ведеться для створення іміджу бібліотек як центрів, що зосереджують завдання науки, освіти, культури та дозвілля, а також для підтримки духовного розвитку громади й забезпечення інформаційних потреби різноманітних категорій читачів.

Виходячи з Плану дій щодо реалізації програми адвокаційної діяльності УБА на 2017-2021 рр. «Дієва бібліотека – успішна громада» (затверджений Президією УБА 2017 р.) в 2021 році УБА планує проводити таку роботу з адвокаційної діяльності:

- Продовжити реалізацію плану заходів за Програмою адвокаційної діяльності УБА на 2017-2021 рр.;
- Здійснювати моніторинг ситуації з дотримання чинного законодавства під час структурних змін у бібліотечній мережі;
- Провести VIII Всеукраїнську літню школу адвокації для бібліотекарів;
- Провести онлайн-заняття для активу ініціативних груп шкільних бібліотекарів «Навчання шкільних бібліотекарів адвокаційним компетенціям»;
- Поширювати знання з адвокаційних питань на заходах з підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців та за допомогою постів на блозі «Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади» та публікації матеріалів на сторінках професійного часопису «Бібліотечна планета»;
- Розробити програму заходів для відзначення Всеукраїнського дня бібліотек;
- Брати участь у всеукраїнських акціях з промоції читання.

4. Проектна діяльність. В складних економічних та політичних умовах, з обмеженим фінансуванням участь у проектах та програмах чи ні єдина можливість покращити імідж бібліотеки, залучити додаткове фінансування, сконцентрувати увагу спонсорів та зацікавлених організацій, виявити нагальні проблеми та створити умови для їх вирішення.

Як національна асоціація, УБА є партнером у реалізації багатьох національних та міжнародних проектів та програм, що цікавляться розвитком української бібліотечної справи. Найголовнішими та визначними з них є:

- Програма «Бібліоміст» (2008-2014 рр.) за фінансування Фундації Білла та Мелінди Гейтс та підтримки Агенства США з міжнародного розвитку (USAID);
- Проект «Інформація органів влади для громадян у бібліотеці: пошук, доступ, консультування» (2009 – 2016 рр.), котрий фінансово підтримує Програма сприяння Парламенту II;

- Проект «Бібліотеки і виборчий процес: навчасмо бібліотекарів і виборців конституційних прав» (2014-2015рр.), фінансова підтримка – Посольство США в Україні;
- Проект «Бібліотека – громада: відкритий простір» (2014-2015рр.) за підтримки Фонду «Монсанта»;
- Програма Європейського Союзу «Еразмус+ (Жан Моне)», проект «Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в пунктах європейської інформації в бібліотеках» (2015-2018 рр.);
- Проект «Активні громадяни» (2015р.) спільно з Британською Радою в Україні;
- Проект «Читай! Формат не має значення!» (2013р.);
- Проект «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» (2016р.) за підтримки Посольства США в Україні;
- Проект «Містки громадської активності», за фінансової підтримки Європейського Союзу, Національного фонду на підтримку демократії та Польсько-Американського Фонду Свободи в рамках програми RITA – «Зміни в регіоні» (2016-2018 рр.);
- Проект «Карта бібліотек України (2018 р.) та бібліотечний онлайн-сервіс «Бібліотека для тебе»;
- Проект «Розвиток бібліотек переміщених університетів як центрів підтримки освітнього та наукового процесів» при грантовій програмі Посольства США в Україні «Підтримка для українських переміщених університетів» (2019-2021рр.);
- Проект Міністерства цифрової трансформації України «Дія. Цифрова освіта» (з 2020 р.);
- Проект «Твори культуру: бібліотечні інноваційні послуги», що підтримує Європейський Союз за програмою Дім Європи (2020 р.);
- Проект «Спроможні бібліотеки сприяють досягненню Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року», котрий реалізується в рамках Програми ООН із

відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швеції та Швейцарії (2020-2021 рр.);

- Проєкт «Чотири простори бібліотеки: інноваційна модель діяльності» (2020 р.).

5. Інституційний розвиток Асоціації та ресурсне забезпечення. УБА прагне бути сильною, активною, впливовою організацією, що своїм розвитком та досягненнями здатна впливати на зміни в бібліотечній галузі в позитивному руслі. Цього можна досягти не лише за умови підтримки ззовні, але й за умови правильної організації роботи з середини асоціації. Щоб повноцінно функціонувати та розвиватись УБА скеровує свої дії на:

- Розвиток та зміцнення організаційної спроможності мережі регіональних відділень;

- Досягнення максимальної ефективності менеджменту діяльності Асоціації;

- Залученість членів Асоціації та покращення комунікації між ними;

- Активне залучення молоді в роботу Української бібліотечної асоціації та сприяння інноваційної діяльності бібліотек;

- Забезпечення постійного фінансування, а також залучення інтелектуальних ресурсів.

РОЗДІЛ 2 ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ

2.1. Створення інноваційних просторів бібліотек в рамках сучасної проєктної діяльності Української бібліотечної асоціації

Для реалізації своєї місії та стратегічних напрямів УБА розвиває свої стосунки з громадськими організаціями, благодійними фондами, владою, інші професійними об'єднаннями на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях. Найкращий результатом такої співпраці є успішне втілення проєктів у життя. В 2020 році за участі УБА реалізувалися такі проєкти:

1. Проєкт ВГО Українська бібліотечна асоціація «Розвиток бібліотек переміщених університетів як центрів підтримки освітнього та наукового процесів» переміг в грантовій програмі Посольства США в Україні «Підтримка для українських переміщених університетів». Партнерами були: Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Тож дуже важливо, що університетські бібліотеки в таких важких умовах життя взяли участь у цьому проєкті, чим підвищили спроможність підтримувати освітню та наукову діяльність університетів з точки зору впровадження інформаційних технологій та набуття відповідних навичок бібліотекарями.

До проєкту доєдналися 11 бібліотек переміщених університетів такі як:

- Науково-технічна бібліотека Донбаської національної академії будівництва і архітектури (м. Дружківка, Донецька обл.);
- Бібліотека Горлівського інституту іноземних мов Державного ВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Бахмут, Донецька обл.);
- Науково-технічна бібліотека Донецького національного технічного університету (м. Покровськ, Донецька обл.);

- Бібліотека Державного закладу «Луганський державний медичний університет» (м. Рубіжне, Луганська обл.);
- Загальна бібліотека Луганського державного університету внутрішніх справ України імені Е. О. Дідоренка (м. Северодонецьк, Луганська обл.);
- Наукова бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ, Луганська обл.);
- Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Северодонецьк, Луганська обл.);
- Наукова бібліотека Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського (м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл.);
- Бібліотека Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (м. Київ);
- Бібліотека Донецького національного медичного університету (м. Кропивницький);
- Наукова бібліотека Донецького національного університету ім. В. Стуса (м. Вінниця);

Бібліотеки були поповнені базовими комплектами обладнання, необхідних для автоматизації основних бібліотечних процесів та обслуговування користувачів: 2 комп'ютери та 2 лазерні штрихкодзчитувачі, які будуть використовуватись бібліотеками у роботі з автоматизованою бібліотечно-інформаційною системою (АБІС). У Науково-технічній бібліотеці Донбаської національної академії будівництва і архітектури за рахунок проєкту проведено та підключено Інтернет. В 5-ти бібліотеках, які до того не мали АБІС, була впроваджена АБІС Koha та проведено навчання в онлайн режимі на платформі Zoom. Щоб досягти результату та активізувати роботу бібліотек переміщених університетів як центрів підтримки освітнього та наукового процесів, важливо розглядати не окремі послуги чи активності бібліотек у цьому напрямі, а бачити це як систему у їхній взаємодії між собою та іншими

процесами в бібліотеці. Тому експертами партнерських бібліотек було розроблено Модель процесу якісної інформаційної підтримки освіти та досліджень у бібліотеці університету та надано рекомендації до її впровадження. На базі моделі розроблено програму навчального модуля підвищення кваліфікації працівників бібліотек «Університетська бібліотека в системі наукових комунікацій» і проведено тренінг.

2. Новий проєкт ВГО «Українська бібліотечна асоціація» котрий розпочався з квітня 2020 року під назвою «Спроможні бібліотеки сприяють досягненню Цілей сталого розвитку ООН до 2030 року», котрий впроваджується в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швеції та Швейцарії.

Учасниками стали 10 бібліотек з Донецької та Луганської областей:

- «Центральна міська публічна бібліотека м. Краматорськ;
- Волноваська районна централізована бібліотечна система;
- Соледарська міська бібліотека;
- КО «Добропільська міська ЦБС»;
- Сіверська бібліотека для дітей;
- Станично-Луганська районна центральна бібліотека;
- Лисичанська централізована бібліотечна система;
- Попаснянська центральна районна бібліотека;
- КУ «Бібліотека – інформаційний центр інтелектуального та творчого розвитку» Троїцької селищної ради;
- «Районна бібліотека» Новоайдарського районного комунального закладу» [25].

Цей проєкт завбачує навчання бібліотекарів з основ стратегічного управління, які, зокрема, у співпраці з активістами місцевої громади розробляють бібліотечні стратегії та поточні плани дій бібліотек, особливо бібліотечних заходів, які ураховують громадські потреби. Відмінна риса тренінгів які проводитимуться – це вивчення напрямів діяльності бібліотек для досягнення Цілей сталого розвитку, що допоможе кожній бібліотеці, за

підтримки громадських організацій, впровадити хоча б одну нову бібліотечну послугу, котра покращить у громаді якість життя.

В рамках проєкту разом із ГО «Відкритий Університет Майдану» був розроблений та проведений онлайн-курс «Бібліотеки у досягненні Цілей сталого розвитку», що відвідали 845 слухачів. Відбули тренінги в м. Запоріжжя та м. Дніпро.

Впровадження проєкту дозволило бібліотекарям бути більш відповідальними за схему та тактику роботи бібліотеки як громадського центру, сформувані нові громадянські та професійні цінності, а також здобути новий досвід у спілкуванні та співпраці з суспільством.

3. Проєкт «Чотири простори бібліотеки: інноваційна модель діяльності», розроблений Українською бібліотечною асоціацією, був переможцем в грантовій програмі Українського культурного фонду в рамках напрямку Посилення мереж у сфері культури. Партнером є [Фундація Дарини Жолдак](#).

Метою цього проєкту є допомога бібліотекарям та представникам органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад (ОТГ), котрі відповідальні за надання культурних послуг громаді, утворити нові простори бібліотек для населення та забезпечити їх модернізованими бібліотечними та культурними послугами.

В межах проєкту було розроблено інноваційну модель бібліотеки, що поєднує чотири простори, а саме: навчальний простір, простір для натхнення, простір для зустрічей та простір подій, які відображаються на сторінці практичного посібника «Чотири простори бібліотеки: модель діяльності». Наступним кроком є онлайн-форум «Модель сучасної бібліотеки для ОТГ», в якому взяли участь 50 команд. Програма онлайн-форуму була цікава та різноманітна, вона включала: презентацію інноваційної моделі бібліотеки; інтерактив в команді для створення власної бібліотечної моделі на основі загальної моделі; поради експертів щодо створення кожного з чотирьох просторів бібліотеки.

Впровадження цього проєкту збільшить кількість принципово нових просторів бібліотек для суспільства, що будуть наповнені модернізованими культурними та бібліотечними послугами.

4. Також УБА розпочала реалізацію нового міжнародного проєкту під назвою «Твори культуру: бібліотечні інноваційні послуги», котрий підтримує Європейський Союз за програмою Дім Європи.

Головною метою цього проєкту є навчання бібліотекарів Україні та Білорусі створювати нові бібліотечні послуги для розвитку культурних та творчих галузей у цих країнах, з використанням спеціального методу «Дизайн-мислення для бібліотек». Цей метод був розроблений Чикагською публічною бібліотекою (США) та Публічною бібліотекою Орхуса (Данія) за підтримки Фонду Білла та Мелінди Гейтс.

Партнерами проєкту «Твори культуру: бібліотечні інноваційні послуги» стали: Публічні бібліотеки в Орхусі (Данія), Міжнародна асоціація Культура і Креативність та Білоруська бібліотечна асоціація.

В рамках проєкту УБА, за допомогою конкурсу, відібрала 32 бібліотекаря з України та Білорусі, котрі навчалися протягом двох тижнів на тренінгах, в яких брали участь тренери з Данії та України.

В результаті, після навчання, кожен учасник розробив та впровадив нову інноваційну послугу для розвитку креативних індустрій у своїй бібліотеці, котру представив на XI Львівському міжнародному бібліотечному форумі.

У 2021 році під гаслом «Бібліотека – твоя точка опори» УБА працюватиме над тим, щоб кожна українська бібліотека відчула підтримку та ставала сучасною, технічно обладнаною, та матеріально оснащеною бібліотекою за допомогою участі у проєктах.

З травня 2021 року Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» та Українська бібліотечна асоціація розпочинають спільний проєкт «Книжковий Арсенал у твоїй бібліотеці».

Основними цілями проєкту є:

- знайти нові форми промоції книги, читання, бібліотеки;

- популяризувати бібліотеки як центри громад, покращити їхній позитивний імідж, роль і значущість шляхом створення на просторі бібліотеки «посольства» Книжкового арсеналу;
- організувати трансляцію подій та регіональне доповнення програми Книжкового Арсеналу в бібліотеках» [25].

Прийнявши участь у цьому проєкті бібліотеки зможуть надати можливість жителям місцевої громади взяти участь в одній з гучних культурних подій в Україні, допоможе бібліотеці здобути більше знань, залучити нових відвідувачів та урізноманітнити бібліотечні послуги.

Для того, щоб взяти участь у проєкті, бібліотека повинна заповнити форму заявки та отримати пакет учасника, що містить детальні процедури онлайн-подій та макети для презентації власної інформаційної діяльності. Потім потрібно буде вивчити план заходів, наданий Книжковим Арсеналом, і створити на його основі власну програму. В кінці оргкомітет проєкту визначить найбільш активні бібліотеки, і ці бібліотеки отримають призи від «Книжкового Арсеналу».

Крім того, УБА щорічно проводить конкурси та нагороджує фірмовими відзнаками кращі бібліотеки та бібліотекарів України:

1. УБА оголосила щорічний Всеукраїнський конкурс «Бібліотека року 2021», котрий проводиться спільно з Міністерством культури та інформаційної політики України. Бібліотеці, яка перемогла в найкращій реалізації інноваційного проєкту, буде присвоєно звання «Бібліотека року» та видано відповідний диплом.

2. Всеукраїнський конкурс «Творчий злет: молодий бібліотекар року 2021» буде проводитися Президією та Молодіжною секцією УБА та призначений для молодих бібліотекарів до 35 років, що мають стаж роботи від 1 року та є дійсними членами асоціації.

3. УБА та Міністерство цифрової трансформації України спільно організували конкурс на кращий хаб цифрової освіти серед українських бібліотек. Цей конкурс ставить перед собою такі цілі:

- надавати жителям громади доступ до електронних послуг;
- розширити мережу центрів цифрової освіти в українських бібліотеках;
- розвивати цифрову грамотність українців;
- впроваджувати в практику роботи українських бібліотек нові послуги, пов'язані з діджиталізацією;
- розширити аудиторію користувачів бібліотеки;
- удосконалити професійні навички бібліотекарів у використанні сучасних інформаційних технологій та інформаційних ресурсів;
- підвищити репутацію бібліотеки в громаді та покращити роль бібліотеки в соціальній культурі та інформаційному просторі країни.

Приймати участь в конкурсі можуть бібліотеки, в яких хаби існують не менше п'яти місяців.

4. Президією УБА було запроваджено премію Української бібліотечної асоціації на номінації, серед яких:

- «За внесок у бібліотечну освіту»;
- За внесок у бібліотекознавство»;
- «Інклюзивна бібліотека»;
- За відданість бібліотечній справі [25].

Участь бібліотек у проєктах сьогодні – це вже не захмарна інновація, а необхідність та вимога сьогодення. Це складний, але важливий вид діяльності бібліотек, що адаптує їх до швидкоплинних змін у суспільстві. Проєкти стимулюють динамічний розвиток бібліотек шляхом постійних інновацій у бібліотечних процесах, через змістовне та структурно-організаційне оновлення, а також з'являються позитивні зміни у професійній свідомості.

2.2. Реалізація співпраці Української бібліотечної асоціації та публічної бібліотеки Лиманської об'єднаної територіальної громади на прикладі останніх проєктів та конкурсів

Українська бібліотечна асоціація відіграє важливу роль у розвитку української бібліотечної галузі. Це потужна платформа, яка має значний вплив на розвиток бібліотечної галузі та сприяє модернізації бібліотечної справи. УБА – це невід’ємна частина громадянського суспільства, що може збільшити ентузіазм людей до дій та впровадження демократичної практики у професійне середовище бібліотек.

З новими вимогами сучасності та змінами в суспільстві коло партнерства бібліотек постійно розширюється: від органів місцевого самоврядування до міжнародних благодійних фондів та організацій.

УБА в Україні є найбільш впливовою громадською організацією, що опікується бібліотеками. Бути членом цієї спільноти означає отримати всебічну підтримку та допомогу, налагодити партнерство зі всім світом, реалізувати можливості для своєї бібліотеки, про які навіть і не мріяв. Публічна бібліотека Лиманської ОТГ є постійним та активним членом УБА. Бібліотекарі із задоволенням використовують усі можливості, які пропонує асоціація: від навчання до участі в проєктах та конкурсах.

Важливою складовою успішного розвитку бібліотеки є висококваліфікований спеціаліст, що має не лише відповідну бібліотечну освіту, а й постійно вчиться новому, підвищує свій кваліфікаційний рівень. Так, завдяки Головному тренінговому центрі, що створений в Інституті післядипломної освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв за проєктом УБА, підвищили свою кваліфікацію всі працівники Публічної бібліотеки та її філій, успішно пройшли дистанційне навчання та отримали свідоцтво про підвищення кваліфікації за такими темами:

- «Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві. Етика бібліотечного працівника»;
- «Адвокація: представлення інтересів бібліотек»;
- «Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проєктного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек»;

- «Нова бібліотечна послуга: використання інформаційних технологій та Інтернету в бібліотеці»;

- «Бібліотеки у системі забезпечення євроінтеграційних процесів України».

Без уваги не залишився і онлайн-курс «Бібліотека – відкритий публічний простір» розроблений ВГО «Українська бібліотечна асоціація» в межах програми ООН, розміщений на платформі ВУМ online. Бібліотекарі розширили свої знання про те, як зробити свою бібліотеку сучасною та успішною.

Участь у конференціях, семінарах, тренінгах, які організовує УБА, завжди дає можливість тримати руку на пульсі змін, що відбуваються у бібліотечному світі. VII Всеукраїнську школу бібліотечного журналіста на базі ХДНБ ім. В. Г. Короленка, м. Харків відвідала завідувача Дробишевською селищною бібліотекою-філією. Навчання бібліотечних журналістів проходило цікаво та творчо: майстер-класи, тренінги, творча групова робота, воркшопи, зустрічі з професійними журналістами, практикуми, тенденції розвитку нових засобів масової інформації та можливості їх застосування у бібліотечній діяльності, а також стратегії просування бібліотеки в соціальних мережах.

X Львівський міжнародний бібліотечний форум «Нова бібліотека – відповідальність кожного», організований Українською бібліотечною асоціацією, відвідали директор Публічної бібліотеки та завідувача Ямпільською селищною бібліотекою-філією. Форум, започаткований у 2010 році ГО «Форум видавців» та УБА, став щорічним міжнародним професійним заходом для тих, хто працює у бібліотечній, видавничій та інформаційній сферах. Програма Форуму включала пленарне засідання «Ключові елементи нової бібліотеки: люди, технології, ресурси»; дискусії: «Якою бути новій бібліотеці»; «ІТ у бібліотеці: куди йдемо?»; круглі столи: «Платні послуги у бібліотеці», «Бібліотека на підтримку реформ: кращі практики» тощо.

Обласний семінар «Сільська бібліотека у житті громади: стратегічне партнерство», організований Донецьким обласним відділенням УБА та комунальним закладом «Покровська районна централізована бібліотечна

система», довів важливість сільської бібліотеки в житті громади, надав нову інформацію та матеріали для їхнього впровадження в роботу бібліотеки.

Участь у науково-практичному семінарі «Бібліотеки року 2018: освітні студії та промоція читання», що був організований Українською бібліотечною асоціацією та Goethe-Institut в Україні, дала змогу знайти відповіді на такі питання:

- Бібліотека як відкрита освітня платформа;
- Шкільні та публічні бібліотеки як освітні партнери;
- Освітні послуги, промоція читання та медіа-освіта у бібліотеках;
- Роль бібліотек у формуванні технологічної нації;
- Кращі практики залучення до читання;
- Високі стандарти професійної бібліотечної діяльності.

Публічна бібліотека є учасником національної кампанії з цифрової грамотності «Будь на часі!» та зареєструвалася як партнерський хаб «Дія. Цифрова освіта», аби мешканці громади мали змогу дізнатися про освітні можливості в межах регіону. Всі працівники бібліотек, а також відвідувачі, переглядаючи освітні матеріали на онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта», підвищили свою цифрову грамотність та отримали відповідні сертифікати.

Публічна бібліотека прийняла участь в онлайн-форумі «Модель сучасної бібліотеки для ОТГ», де презентувався проєкт [«Чотири простори бібліотеки: інноваційна модель діяльності»](#), який реалізує Українська бібліотечна асоціація за фінансової підтримки [Українського культурного фонду](#), та потужним стартом трансформації публічних бібліотек України. Публічна бібліотека за результатами конкурсу стала однією з 50 міні-команд, які на онлайн-форумі дізналися про модель сучасної української бібліотеки, які простори вона в себе включає, чим її наповнити, а також познайомилися з найкращими історіями успіху по впровадженню нових просторів в практику бібліотечної діяльності. Новітні ідеї та найцікавіші українські приклади зібрані в практичному посібнику «Чотири простори бібліотеки: модель діяльності», за яким Публічна

бібліотека Лиманської ОТГ успішно впроваджує в життя один з новітніх просторів.

Молодіжна секція ВГО Українська бібліотечна асоціація запросила молодих бібліотекарів Публічної бібліотеки взяти участь у V Міжнародному форумі молодих бібліотекарів Української бібліотечної асоціації, який відбувся в онлайн форматі. Молоді бібліотекарі завдяки доповідям, презентаціям, обговоренням та дискусіям з колегами не лише з України, а й Румунії, Литви, Естонії, Німеччини, Словенії, відкрили для себе нові перспективи в бібліотечній професії, познайомились з колегами України та світу, обмінялись ідеями та досвідом роботи, налагодили нові партнерства.

УБА докладає багато зусиль також і для поповнення фондів бібліотек України. Налагоджена співпраця з видавництвами, благодійними організаціями та фондами дає позитивні результати в цьому напрямку. Так, Публічна бібліотека Лиманської ОТГ отримала безліч книжок як член асоціації.

Благодійна організація «Благодійний фонд «Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр», офіційний партнер Українська бібліотечна асоціація забезпечили читачів Публічної бібліотеки новими та актуальними виданнями задля підвищення обізнаності про Голокост в Україні та світі, і Трагедію Бабиного Яру зокрема.

Від видавництва «БАК» Публічна бібліотека та бібліотеки-філії отримали 372 примірника книг.

ГО Центр розвитку благодійності та БФ Клуб Добродіїв передали видання «Благодійність 2.0» на безоплатній основі.

Публічна бібліотека та Ямпільська селищна бібліотека – філія перемогли у проєкті з розвитку читання «Як приборкати Книжкозавра» та отримали 2 ящика книжок.

А щоб поповнити фонд цікавими дитячими книжечками бібліотека прийняла участь у Літературно-ігровому Практикумі «Як приборкати Книжкозавра» в рамках проєкту Фундації Дарини Жолдак. Від Фундації були надані готові плани проведення занять на розвиток читання для дітей різного

віку з додатковими матеріалами. Бібліотекарі провели ці заняття з учнями 4кл., 5 кл., 6кл. Дітям було цікаво виконувати різні вправи. Найбільше сподобалися вправи: сміхочитання, малюнок літерами, приклади без чисел, анаграми, кросворди, паліндроми.

Публічна бібліотека також долучилася до акції «100000 книжок для сільських бібліотек», яку оголосила Фондація Дарини Жолдак і отримала 138 книжок із доповненою реальністю для 23-х бібліотек-філій.

Унікальністю проєкту є те, що «свої сили у ньому об'єднують благодійні фонди, бізнес-компанії, державні установи, медіа та звичайні українці для поповнення сільських бібліотек новими україномовними виданнями. Серед відомих особистостей проєкт підтримали Віталій Кличко, Андрій Садовий, Олег Панюта, Тала Калатай, Марина Кухар, Віктор Бронюк, Марія Бурмака та інші. Партнерами проєкту стали: Нова Пошта, телеканал «Україна», Міністерство освіти та науки України, Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал», Форум видавців, Українська бібліотечна асоціація, БФ «Коло», Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» [25].

Благодійний фонд «Бібліотечна країна» є партнером УБА, завдяки чому Публічна бібліотека мала змогу отримати добірки книжок. До бібліотеки надійшли українські казки, пісні, твори геніїв української літератури записані на диски, книги видавничої серії «Майдан. Пряма мова», яка була започаткована Національним музеєм Революції Гідності.

Благодійна організація «Благодійний фонд «Бібліотечна країна» в межах проєкту «Жива сучасна бібліотека» у співпраці з Українською бібліотечною асоціацією запроваджувала конкурс серед українських бібліотек «Бібліотека – як сучасний інформаційний центр». Метою конкурсу є відзначення професійних успіхів та творчої ініціативи серед бібліотек України та забезпечення можливості надати благодійну допомогу бібліотекам з найцікавішими заявками. За результатами Конкурсу були відібрані 20 бібліотек, яким благодійники зможуть надати допомогу в межах проєкту «Подаруй книгу рідній бібліотеці». Ямпільська селищна бібліотека стала однією

з переможниць цього конкурсу (Додаток 1). В нагороду від Благодійного фонду «Бібліотечна країна» бібліотека отримала добірку книг, а від УБА у співфінансуванні з місцевою владою було придбано ноутбук та підключено до мережі Інтернет. Таким чином, Ямпільська селища бібліотека перетворилася на сучасний інформаційний центр, що тепер в змозі задовольнити потреби населення та забезпечити доступ до інформаційних ресурсів.

Благодійний фонд «Бібліотечна країна» в 2021 році оголошує про проведення спеціальної акції поповнення бібліотек України сучасними книгами для розвитку. Бібліотекам подарують книги-номінанти премії KBU AWARDS, якою відзначатимуть найкращі бізнес книги, написані українськими авторами. Публічна бібліотека Лиманської ОТГ також долучилася до цієї акції і сподівається отримати актуальні видання.

Завдяки напрацьованому досвіду, отриманих знань від навчання, участі в семінарах та тренінгах, Публічна бібліотека співпрацює з багатьма суспільними організаціями, благодійними фондами, знаходить спільну мову з владою та спонсорами, приймає участь та перемагає у конкурсах та проєктах, як міських, так і міжнародних. Реалізація низки потужних проєктів від Міжнародної організації з міграцій за фінансової підтримки Уряду Японії, Асоціації міст України (АМУ) в партнерстві з Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX / ПУЛЬС за фінансової підтримки Агентства США, мікро-проєкти, ініційовані громадськими організаціями за фінансової підтримки Фонду народонаселення ООН в Україні – UNFPA Ukraine та British Embassy Kyiv, Норвезької ради у справах біженців (НКС) в Україні за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії, проєкт «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні», «Моя громада – мій добробут» IREX/ПУЛЬС, молодіжний проєкт «Територія» за сприяння MOM та за фінансової підтримки Уряду Японії в межах проєкту «Гуманітарна та соціально-економічна підтримка внутрішньо переміщених осіб та постраждалого населення на Сході України», проєкт «Комплексний підхід до вирішення проблеми насильства щодо жінок та дівчат в Україні», що

реалізується Громадською організацією «Рада жінок Донеччини» за фінансової підтримки Фонду Народонаселення ООН в Україні UNFPA Ukraine та British Embassy Kyiv та ін. змінили не лише матеріальний та технічний стан бібліотек (ремонт приміщень, поповнення фондів, комп'ютерне оснащення, фотоапарати, фото оснащення, канцелярія тощо), а й зміцнили громаду, налагодили зв'язки з уразливими верствами населення, надали консультаційну, юридичну, психологічну допомогу працівникам та відвідувачам бібліотек. «Цим колосальним досвідом роботи зацікавилась Громадська організація «Донецьке обласне відділення ВГО «Українська бібліотечна асоціація», яка висвітлила цю інформацію на сторінках видання «Стан нових моделей діяльності бібліотечних закладів Донецької області» (за результатами роботи у 2020 році): огляд матеріалів представлених бібліотеками» [22]. Це визначна подія для Публічної бібліотеки, адже це означає, що її роботу видно не лише місцевій громаді, а й є чим поділитися з бібліотечними фахівцями Донецької області та всієї України.

Публічна бібліотека Лиманської ОТГ і надалі планує активно та плідно співпрацювати з УБА, брати участь у пропонуваніх конкурсах, акціях, проєктах, покращувати свою професійність на курсах підвищення кваліфікації, відвідувати семінари, конференції, долучатись до дискусій, підтримувати УБА в інноваційних починаннях, намагатися бути активним та корисним членом.

ВИСНОВКИ

Проведене у дипломній роботі дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Українська бібліотечна асоціація є потужним центром наукового розвитку бібліотечної справи в Україні, що має значний вплив на профіль та зміст управління галуззю та бібліотечної професії, а також сприяє модернізації бібліотек, їх включенню в соціальні процеси та підвищення попиту користувачів. УБА є найбільш впливовою громадською організацією в Україні.

2. Структура Української бібліотечної асоціації відображає комплексний характер її діяльності як потужної організації, яка допомагає громадськості зрозуміти роль бібліотек у розвитку культури, науки, навчанні населення та розвитку інформаційних центрів. Організаційна структура УБА формується з урахуванням актуальних проблем бібліотечної галузі та покликана сприяти ефективності їх вирішення. Вона допомагає розвиватися українській бібліотечно-інформаційній галузі, бібліотечній професії та підвищує знання бібліотечно-інформаційних працівників.

3. Основними напрямками діяльності УБА є захист прав громадян України на доступ до усіх накопичених знань та інформації, права на свободу вираження поглядів у розвитку інформаційного суспільства, що засноване на знанні, підвищення обізнаності громадськості про роль бібліотеки як чинника розвитку громадянського суспільства, а також допомагає розвинути професію бібліотекаря в бібліотечно-інформаційній галузі в Україні, та надає можливість удосконалення професіоналізму бібліотечно-інформаційного персоналу.

4. Проектна діяльність УБА є дуже розвиненою, що стимулює динамічний розвиток бібліотек через змістовне, структурне поновлення, модернізацію бібліотечних процесів та позитивні зміни у професійній свідомості.

5. В перспективі розвитку бачиться покращення координації її діяльності. Цьому буде сприяти їх цілеспрямована діяльність щодо залучення нових членів і розвитку послуг, а також вдосконалення функцій УБА, котрі будуть відповідати потребам суспільства.

6. УБА в Україні є найбільш впливовою громадською організацією, що опікується бібліотеками. Бути членом цієї спільноти означає отримати всебічну підтримку та допомогу, налагодити партнерство зі всім світом, реалізувати широкі можливості для своєї бібліотеки. Публічна бібліотека Лиманської ОТГ є постійним та активним її членом, що допомогло бібліотеці стати більш розвиненою та сучасною, а також поповнити фонд новими книжками та отримати нові знання в сфері бібліотечної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адвокаційна діяльність бібліотек / уклад. Л. Мажара. – Запоріжжя: RVG, 2012. – № 1. – 32 с.; 2013. – № 2. – 20 с.
2. Всеукраїнська громадська організація «Українська бібліотечна асоціація» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/NbV5Es0>. – Назва з екрана.
3. Загуменна В. В. Адвокація як важливий напрям діяльності сучасної бібліотеки / В. В. Загуменна // Вісник Книжкової палати. – 2019. – № 4. – С. 25-28.
4. Колосай Л. А. Роль громадських організацій у розвитку бібліотек навчальних закладів / Л. А. Колосай // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 1. Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України / АПН України, Держ. наук-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2008. – С. 384–394.
5. Лапська О. О. Громадські організації та їх роль в реалізації завдань міжнародного співробітництва у бібліотечній галузі України [Електронний ресурс] / О. О. Лапська. – Київський нац. університет культури і мистецтв. – Режим доступу: <https://cutt.ly/4bV8dxW>.
6. Лапська О. О. Міжнародне співробітництво української бібліотечної асоціації в контексті міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] / О. О. Лапська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 1. – С. 108-114. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2017_1_15. – Назва з екрана.
7. Можливості міжнародної співпраці для Української бібліотечної асоціації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.ukma.edu.ua/?id=214>. – Назва з екрана.
8. Мотько А. О. Внесок Української бібліотечної асоціації у розвиток безперервної бібліотечної освіти / А. О. Мотько // Всеукраїнська науково-

практична конференція «Участь бібліотек у збереженні культурної спадщини та відновленні історичної пам'яті народу». – Київ, 2019. – С. 185-188.

9. Мотько А. О. Внесок Української бібліотечної асоціації у формування сучасної бібліотечної освіти в Україні / А. О. Мотько // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences. – 2020. – № 39. – С. 37-40.

10. Мотько А. О. Вплив УБА на розвиток культурно-освітньої діяльності публічних бібліотек України / А. О. Мотько // Міжвузівська науково-практична конференція студентів і молодих вчених «Актуальні проблеми теорії, історії, практики соціальних комунікацій та фінансів в умовах євроінтеграції» . – Біла Церква, 2019. – С. 56-57.

11. Мотько А. О. Діяльність Української бібліотечної асоціації з розвитку бібліотечної справи в Україні / А. О. Мотько // Наукові праці Національної бібліотеки України імені ВІ Вернадського. – 2018. – №49. – С. 216-229.

12. Мотько А. О. Проектна діяльність УБА як складова розвитку бібліотечної справи / А. О. Мотько // XXI Міжнародна науково-практична конференція «Удосконалення інформаційно-ресурсного забезпечення освіти і науки в умовах євроінтеграції». – Біла Церква, 2019. – С. 27-28.

13. Мотько А. О. Структура Української бібліотечної асоціації як організаційна проекція пріоритетних напрямів її функціонування /

А. О. Мотько // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – 2020. – № 5. – С. 80-93.

14. Пашкова В. С. Внесок національних бібліотечних асоціацій у формування іміджу бібліотеки в суспільстві й підвищення престижу бібліотечної професії. Бібліотечний форум України. – 2007. – № 1. – С. 50-56.

15. Пашкова В. С. Еволюція національних бібліотечних асоціацій (1876–2009): автореф. дис. д-ра іст. наук: 27.00.03 / Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2010.

16. Пашкова В. С. Проектна діяльність Української бібліотечної асоціації / В. С. Пашкова // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформ. діяльн.:

проблеми науки, освіти, практики: матеріали VI міжнар. наук. конф. – Київ, 2009. – С. 71-72.

17. Пашкова В. С. Розбудова потужних бібліотечних асоціацій: навч. матер. для підвищ. кваліфікації бібліотекарів / уклад. В. С. Пашкова, Я. Є. Сошинська; Укр. бібл. асоц., Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Центр безперервної інформ.-бібл. освіти. – К. : Самміт-Книга, 2012. – 184 с.

18. Пашкова В. С. Українська бібліотечна асоціація: аналіз реалізації стратегічних напрямів розвитку в 2006–2009 роках / В. Пашкова // Вісн. Книжк. палати. – 2010. – № 2. – С. 19–25.

19. Пашкова В. С. Українська бібліотечна асоціація – член ІФЛА / В. С. Пашкова // БібліоТека : Бюлетень Української бібліотечної асоціації. – 2012. – № 3. – С. 3.

20. Попик В. Стратегія розвитку бібліотечної сфери та пріоритети формування національного науково-інформаційного простору / В. Попик // Бібл. вісн. – 2015. – № 5. – С. 3–9.

21. Пугач Л. Поняття адвокації («advocacy») у діяльності сучасних бібліотек / Л. Пугач, М. Демчишин // Вісник Львівського університету. Серія: Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – 2017. – Вип. 11-12. – С. 87–94. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlukbit_2017_11-12_10

22. Стан нових моделей діяльності бібліотечних закладів Донецької області (за результатами роботи у 2020 році): огляд матеріалів, представлених бібліотеками; ГО «ДОБ УБА», президія; укладач, голова обласного відділення Мельник Л.М.; комп'ютерна верстка, головний бібліотекар ЦМПБ Краматорська Шульцева Н. А. – Краматорськ, 2021. – 53 с.

23. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] : проєкт // Ліга. Закон : правовий портал України. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT1592.html, вільний. – Назва з екрана.

24. Стратегія Української бібліотечної асоціації на 2019-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ounb.km.ua/biblio/Strategy%20ULA%202019-2021.pdf>. – Назва з екрана.

25. Українська бібліотечна асоціація [Електронний ресурс] // Укр. бібл. асоц.: офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <https://ula.org.ua>. – Назва з екрана.

26. Українська бібліотечна асоціація : документи і матеріали / Укр. бібл. асоц., Нац. парлам. б-ка України ; [уклад. Пашкова В. С., Кононенко В. О.]. – 4-е вид., переробл. і доп. – Київ : [б. в.], 2001. – 77 с.

27. Українська бібліотечна асоціація: секції, робочі групи [Електронний ресурс]. – Київ. – Режим доступу: <https://ula.org.ua/sekciyi-krugli-stoli>. – Назва з екрана.

28. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник / автори-укладачі: О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. – 104 с.

«Бібліотека – центр розвитку громади» ІНФОРМАЦІЯ ПРО БІБЛІОТЕКУ

Ямпільська селищна бібліотека функціонує в селищі з 1950 року. Вона розташована в адміністративній будівлі селищної ради. Приміщення оснащено пандусом. Населення Ямполя на 01.01.2017 року становить 2146 мешканця. Бібліотека має освітлення і задовільно опалюється взимку. Бібліотека займає одну кімнату, дуже щільно розташовані стелажі. Немає місця для комфортного обслуговування читачів. Бібліотека потребує більш просторого приміщення, для того щоб користувачі мали повний доступ до фондів та інформації.

Бібліотека обслуговує 1400 користувачів, з них 300 дітей та 116 юнацтво; книговидача – 23635, в тому числі діти – 7000, юнацтво – 1834; відвідування – 5021, масові заходи – 38; книжковий фонд становить 8744 примірника.

Мета Ямпільської бібліотеки: йти в ногу з часом, відчувати все нове, оперативно реагувати на всі потреби мешканців території, надавати їм послуги для безперервної освіти і можливостей для творчості, організації дозвілля, бути невід'ємною частиною життя громади селища. Відповідати своєму призначенню, зберігаючи традиційні функції бібліотеки, як центру розвитку громади та безкоштовного забезпечення інформаційних потреб усіх верств населення в умовах адміністративно-територіальної реформи. Громада – живий організм, і її життєздатність залежить від злагодженої співпраці усіх структур, організацій на її території. Бібліотека працює як центр соціальної сфери громади, переорієнтовує свою роботу так, щоб згуртувати громаду навколо вирішення соціально важливих проблем.

В умовах новоствореної ОТГ бібліотека на селі є найбільш доступним культурним закладом для місцевої громади і виконує безліч місій:

- Ямпільська бібліотека виступає як сучасний інформаційний центр для населення. В 2016 році в межах проекту «Жива бібліотека», в рамках конкурсу серед бібліотек «Бібліотека – як сучасний інформаційний центр» Ямпільська селищна бібліотека стала переможцем конкурсу і отримала від благодійного фонду «Бібліотечна країна» комплект книг в кількості 21 примірник на суму 1168 гривень;
- Бібліотека виступає як інформаційний партнер місцевої влади та посередник між нею та громадою, інформує про рішення сесій, знайомить з різними нормативними матеріалами щодо соціального забезпечення населення, розкладу прийому громадян та роботи мобільних офісів, забезпечуючи прозорість дій влади. Бібліотекар тісно співпрацює зі старою і відчуває підтримку в роботі від громади, а бібліотека стала місцем спілкування з жителями місцевої громади, представниками депутатського корпусу, громадськими організаціями, землекористувачами та службами, які надають соціальні послуги. Ямпільська селищна бібліотека – є активним учасником гранда, який очолює Ямпільська селищна громада. В 2017 році завдяки грантовій підтримці від міжнародної організації ЮНІСЕФ та Львівської Освітньої Фундації на розвиток дитячої творчості, де діти селища Ямпіль беруть участь у майстер-класах з декоративно-прикладного мистецтва. Гранд призначений на придбання матеріалів та обладнання для проведення циклу майстер-класів. Так маленькі читачі вже навчилися робити ляльки Кувадки.
- Зв'язки з партнерами бібліотеки підтримують протягом року, об'єднавши свої зусилля з педагогічними колективами, селищною громадою, активом селищної громади, підприємцями села. Тіснує співпрацю налагоджено з навчально-виховним комплексом, клубом - проводять спільні заходи до кожної пам'ятної дати, сприяють популяризації книг та проведенню дозвілля, долучаючи до них спонсорів та громаду. До бібліотеки читач приходять ерудований, вимогливий, з новим світоглядом. Це змушує шукати нові підходи, розширювати сфери впливу.

зміцнювати партнерські зв'язки. У Ямпільській громаді роблять усе спільно, усі разом. Беруть участь у різноманітних акціях та благодійних заходах, благоустрою території. Допомагає та підтримує усі починання та ініціативи староста селищної громади – Рибалко Юлія Володимирівна, завжди бере участь у всіх масових заходах бібліотеки та селища, креативно підходить до підготовки сценаріїв, пропонує цікаві ідеї та задумки. При підтримці органів влади з бюджету Лиманської громади виділені кошти на придбання відео проектора, що надало змогу поліпшити якість проведення масових заходів, особливо патріотичного напрямку та організувати дозвілля дітей (демонстрація мультфільмів та кінофільмів, показ бібліотрейлерів, історичних та документальних фільмів, відео звернень та роликів).

- Ямпільська селищна бібліотека діє як центр національного відродження. На базі бібліотеки діє клуб за інтересами «Джерело». В своїй діяльності бібліотека постійно проводить заходи для читачів як в межах бібліотеки, так і поза межами бібліотеки, спільно з мешканцями села ведуться пошукові роботи по збиранню народних традицій та звичаїв. Відгукуються місцеві майстрині і дарують бібліотеці свої роботи: вишиванки, ляльки-мотанки, рушники, проводять майстер-класи.
- Пріоритетний напрямок: участь бібліотечного закладу в соціокультурному розвитку селища та взаємодія з органами місцевої влади, закладами культури, освіти, медицини, недержавними організаціями. Бібліотека намагається створювати умови для соціальної адаптації і мирного життя вимушених переселенців, воїнів АТО. Зараз у Ямполі проживає біля 650 внутрішньо переміщених осіб. Багато хто є активними читачами, беруть участь у всіх заходах, розкривають таланти та творчі здібності. Разом з клубом та старостою громади намагаємося полегшити життя цих людей, допомогти знайти своє місце, підтримати, довести, що вони не зайві та потрібні.

Концепція розвитку бібліотеки, як сучасного центру розвитку громади

Ми намагаємось йти в ногу з часом, розповсюджувати інформацію про книгу, шляхом традиційних та нових інформаційних технологій, використовувати нові форми та методи роботи, застосовувати інтерактивні технології в масовій роботі.

Сучасна бібліотека повинна бути центром спілкування громади для згуртування різних верств населення, об'єднання старшого покоління та молоді. Місцем оперативного отримання будь якої інформації, з більш гнучкою системою надання послуг, розширення можливостей шляхом покращання матеріально-технічної бази, доступу до всевітньої мережі, поповнення фонду різноплановою енциклопедичною та галузевою літературою.

На жаль сьогодні наша бібліотека ще не має жодних засобів комп'ютерної техніки, мультимедійного обладнання, що дуже потрібно для розширення переліку якісних бібліотечних послуг та впровадження сучасних дистанційних форм обслуговування користувачів бібліотек, а також розвиток мобільних форм бібліотечного обслуговування осіб похилого віку, одиноких осіб з інвалідністю, дітей-сиріт та малозабезпечених сімей.

Наша бібліотека потребує забезпечення сучасним обладнанням для комфортного перебування користувачів та забезпечення якісних бібліотечних послуг.

Місією нашої бібліотеки є збирання і зберігання інформаційних ресурсів, як національної, культурної спадщини та інформаційного потенціалу для подальшого розвитку суспільства; забезпечення вільного доступу користувачів до інформаційних ресурсів. Бібліотека продовжує підтримувати її традиційну роль у забезпеченні читачів книгами та іншими друкованими матеріалами та планує зробити доступними Інтернет-ресурси, щоб допомогти користувачам у задоволенні інформаційних потреб.

Мета проекту:

Сприяти формуванню інтелектуальної еліти, виховуючи всебічно розвинуту особистість через організацію змістовного дозвілля сільського населення і

реалізацію духовно-творчого та інтелектуального потенціалу. Створити інформаційно-інтелектуальний простір спілкування всіх членів громади для згуртування різних верств населення, в тому числі внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю, об'єднання старшого покоління, молоді та дітей. Надати оптимальні можливості формування і прояву життєвих та соціальних компетенцій мешканців, спрямованих на підвищення рівня облаштування сільської місцевості як сфери життя, діяльності та побуту селян.

Обґрунтування:

В умовах інформатизації основних сфер діяльності людини селищна бібліотека має стати багатофункціональним інформаційним центром, важливим компонентом інформаційної інфраструктури суспільства, що сприяє формуванню загальної стратегії інформаційного розвитку для задоволення найрізноманітніших інформаційних потреб сільського населення. Обслуговування користувачів спрямовується на задоволення навчальних, самоосвітніх, дозвілєвих та інших інформаційних потреб через забезпечення доступу до інформаційних ресурсів.

Завдання проекту:

- Створити рівні можливості та умови для системно-цілісного саморозвитку, самопізнання, самонавчання, самовиховання різних категорій користувачів сільської бібліотеки.
- Виявити та розвинути розумові здібності дітей та молоді.
- Розширити кругозір користувачів, поглибити знання у різних сферах науки, техніки та культури, підвищити загальну ерудицію.
- Залучити всі категорії користувачів, всі культурно-освітні заклади та громаду села до проведення різноманітних заходів.

Цільові аудиторії: користувачі бібліотеки різних вікових категорій, внутрішньо переміщені особи, люди з інвалідністю та інші.

Шляхи реалізації:

- участь в реалізації державних програм;
- створення сайту бібліотеки та розміщення на ньому інформації про бібліотеку;
- вивчення інформаційних ресурсів, необхідних для забезпечення першочергових інформаційних потреб.

Обслуговування користувачів:

- забезпечення комфортних можливостей для користувачів, зокрема з фізичними вадами;
- поєднання традиційного бібліотечного обслуговування з інноваціями на основі комп'ютеризації;
- надання відкритого доступу до книжкового фонду;
- обслуговування користувачів у режимі віддаленого доступу (через Інтернет, міжбібліотечний абонемент, формування сайту бібліотеки як самостійного інформаційного ресурсу);
- створення читацьких автоматизованих робочих місць;
- забезпечення інформації про бібліотеку та рекламування її послуг.

В рамках надання соціокультурних послуг обслуговування користувачів спрямовується на організацію:

- культурно-освітньої діяльності;
- відпочинку та дозвілля;
- творчої діяльності.

Технологічне забезпечення:

Реалізація завдань, поставлених перед селищною бібліотекою, вимагає впровадження комплексу технологічних систем, спрямованих на забезпечення життєвих циклів сучасної бібліотеки. Передбачається: розробка концепції розвитку програмних комплексів; встановлення ПК із забезпеченням сервісної підтримки;

структурована кабельна система; підключення до мережі Інтернет; забезпечення читачів мобільними сервісами Wi-Fi у бібліотеці; організація доступної системи копіювання документів, необхідних користувачам для особистого користування; система антивірусної безпеки.

Очікувані результати:

Реалізація передбачених заходів дозволить створити комфортні умови для користувачів, оперативно виконувати їх замовлення на основі автоматизації технологічних процесів; перетворити селищну бібліотеку в сучасний центр з наданням користувачам інформаційного продукту нового рівня.